

Referat, 4. ordinære hovedbestyrelsesmøde d. 12. og 13. december 2025.

Fredag d. 12. december kl. 15:00 til 18:00 og lørdag d. 13. december kl. 10:00 til 15:00

Indkaldt:

Anne Vikkelsø, Camilla Abelgren Michaelsen, Clara Bugge Larsen, Ditte Gaarde Zohnesen, Gopika Pararajasingam, Janne Boye Niemelä, Gudrun Sønnichsen, Jesper Hårdell, Ole Rønne-Christensen, Signe Dupont, Stine Bergmann Verhelst, Claus Staunstrup Nilsson, Helle Skjoldan (referent, lørdag).

Afbud: Helle deltager ikke fredag. Clara melder afbud.

Dagsorden

- **Formalia**
- **Fagligt indspark**
- **Blok 1: Orientering**
- **Blok 2: Drøftelser**
- **Blok 3: Beslutninger**

Formalia

Før mødets formelle begyndelse orienterede Anne om, at Clara har valgt at træde ud af hovedbestyrelsen. Således træder Jesper som tidligere 1. suppleant ind som fulgyldigt medlem i hendes sted.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt uden bemærkninger.

2. Opfølgning af HB-møde 21. september 2025

Ditte bemærker, at hun gerne ser sit fulde navn i indkaldelse og referat fremadrettet. Ellers ingen bemærkninger.

3. Udpegning

Hovedbestyrelsen bekræftede de 4 af DDL udpegede repræsentanter til Døvefondens bestyrelse, som er Maiken Vingum, Søren Winkel, Georg Artmann og Mathias Trock.

Bestyrelsen udpeges hvert 4. år samtidigt med kommunalvalget.

Herefter redegjorde Anne for hhv. Døvefonden og Støttefonden, der begge administreres af DDL. Støttefonden har fælles vedtægter og administration for tre mindre fonde, og Støttefondens bestyrelsesmedlemmer er ligeledes udpeget af DDL. De tre medlemmer er Bent Brøndum, Inger Nørgaard og Anne Vikkelsø. Alle tre medlemmer er genudpeget.

Anne sluttede punktet med at understrege, at Hovedbestyrelsens udpegninger skal med ind i vores oversigt over institutioner, organisationer og andre organer, som vi har udpegningsret til.

4. Mundtlig orientering om nye arbejdsopgaver og tiltag i Nationale Indsatser.

Claus informerede om de nye, kommende opgaver, som Nationale Indsatser under DDL forventer at igangsætte i 2026.

Der er stor energi og lyst i teamet til at tage hul på et nyt kapitel, og medio december mødes teamet med Anne og Claus for at påbegynde planlægningen af aktiviteter og tilbud.

Der blev stillet spørgsmål til hvilke projekter, der udløber i 2025 og hvilke ressourcer der dermed ikke længere er ansat, da projekterne udløber.

Hovedbestyrelsen udtrykte tilfredshed med planen og ser frem til at blive orienteret om den videre udvikling.

Fagligt indspark

5. Hovedbestyrelsen informeredes om DDL's indsatser på kulturområdet.

DDL's medarbejder Serhat Dogru redegjorde for baggrunden for DDL's Kulturpulje, der af den tidligere Hovedbestyrelse blev oprettet på baggrund af en flot arv fra Evan Kallermann.

Puljens vedtægter og uddelingspolitik blev gennemgået, og Serhat redegjorde desuden for hvor mange uddelinger og afslag, der er givet i puljens levetid.

Serhat fortalte, at kriterierne for støtte er blevet strammet, da der begyndte at komme vel mange ansøgninger der ikke decideret understøtter døves kulturdeltagelse og forklarede, at han, Anne og Claus er de tre fra DDL, der vurderer ansøgningerne.

Der er midler nok i puljen pt., og der søges ikke om ekstra fondsbevillinger til puljen lige nu.

Der kom flere gode spørgsmål fra bestyrelsen, bl.a. om medlemsforeningerne og medlemmer ved, at de kan søge puljen og om udenlandske aktører også kender til puljen. Der blev fremsat ønske fra bestyrelsen om, at der reklameres lidt mere for puljen.

Der blev derudover truffet beslutning om, at alle, der modtager midler fra DDL's Kulturpulje, aktivt skal melde ud på egne kanaler og til DDL, at de har modtaget midler, så budskabet om kulturtilbud når så bredt ud i målgruppen som muligt. Midler fra Kulturpuljen skal bruges på aktiviteter, der er åbne for alle.

Anne informerede herefter om DDL's hidtidige og kommende indsatser på kulturområdet: 'Performancepuljen' under Kulturministeriet samt den kommende Scenekunstreform.

Anne skal i kontakt med flere kulturordførere for at sikre, at der er fokus på tilgængelighed for døve i kulturlivet.

Bestyrelsen opfordrede til at der lægges pres på beslutningstagere for at sikre midler til både en ny performance-pulje samt scenekunstreformen. Det affødte en meget debat, om man helst så en performance-pulje eller en reform, der kan finansiere et nationalt døveteater i Danmark (Danmark er det eneste nordiske land der ikke har et nationalt døveteater).

Efter megen diskussion kom bestyrelsen frem til, at et nationalt teater er at foretrække, men at alle helst ser at der både afses midler til nationalt teater og performancepulje.

Blok 1: Orientering

6. Skriftlig orientering fra Landsforpersonen (rykket til før pkt. 5)

Anne gennemgik den skriftlige orientering og svarede på spørgsmål fra bestyrelsen.

Der blev bl.a. spurgt til situationen med DDL's partner i Rwanda, RNUD, som DDL har ophørt samarbejde med. Det har været en lang og svær proces, og beslutningen om at ophøre et samarbejde, der igennem en årrække har båret mange gode resultater, har været tung. Men DDL har - ligesom Udenrigsministeriet og Danske Handicaporganisationer, som er samarbejdspartnere til DDL i internationale projekter - en nultolerance overfor korruption.

Selvom der har været mange møder og flere tiltag til at rede trådene ud, har DDL desværre mistet tilliden til RNUD, og partnerskabet er opsagt.

Derudover blev der stillet spørgsmål til, hvornår bestyrelsesmedlemmer deltager i medlemsforeningernes jubilæumsarrangementer. Anne forklarede, at det enten er forpersonen eller næstforpersonen, der som oftest deltager på baggrund af personlig invitation. Er invitationen åben så spørges bestyrelsen. Anne supplerede med at fortælle om DDL's retningslinjer for medlemsforeningernes jubilæer.

Herefter fulgte en redegørelse om medlemsforeningers brug af karantæne til medlemmer. Karantæne er den enkelte forenings bestyrelses beslutning, men DDL skal orienteres.

DDUdvalg er nedlagt efter eget ønske. Det har desværre ikke været muligt at tiltrække unge døve, der ønsker at løfte indsatsen og Anne og Claus har møde i den kommende uge om næste skridt.

Ifølge DDUdvalgs vedtægter skal deres midler deponeres hos DDL i 5 år ved nedlæggelse. Men hvis den samme målgruppe senere vil oprette et nyt DDUdvalg får de adgang til at bruge midlerne på relevante ungdomsaktiviteter, men hvis ingen melder sig efter de 5 år, vil midlerne tilfalde DDL's drift.

Der var flere gode input fra hovedbestyrelsen om muligheden for at aktivere unge, fx ved at appellere til deres forældre, og hovedbestyrelsen udtrykte håb om, at den nye forældreforening måske kan inspirere unge til at oprette en ny ungdomsforening.

På baggrund af dette fortalte Anne, at hun og Claus har luftet ideen om et nyt projekt, hvor rådgivning og en enten 'børnetelefon' eller 'forældretelefon' skulle være et element af flere. DDL oplever, at flere forældre kontakter DDL med ønske om rådgivning eller at DDL bi-intervenerer, og nogle af forældrene er ganske desperate. Der tænkes og arbejdes videre med ideen.

7. Skriftlig orientering fra Sekretariatet.

Den skriftlige orientering blev taget til efterretning. Der blev stillet spørgsmål til sygefraværet, som Claus redegjorde for, da det er et opmærksomhedspunkt.

Budget- og regnskabsopfølgningen år-til-dato blev gennemgået. Claus understregede, at helt som sidste år er december regnskabet det sværeste at redegøre for, da det er her, at der dels allokeres timer på de øremærkede projekter, dels er ubekendte ift. hvor meget tilbagebetaling, der eventuelt er på projekter.

Fra hovedtallene ses en positiv afvigelse på 4.738 mkr. i indtægter, hvilket dels skyldes af DDL's internationale arbejde er budgetteret

lavere end det reelt endte med at blive som programorganisation, dels at DDL fik både projekt IT-frivillige og Tegnsprogsfællesskaber ind efter budgettet var vedtaget. Derudover er der kommet et ekstra bidrag fra fx Døvefonden, der tildelte DDL 800.000 kr. mod forventet 200.000 kr.

Der er udsving i aktivitetsudgifter, hvilket skyldes forskydninger i bogføringen, og dette vil blive rettet op ved årsregnskabet aflæggelse.

Kapacitetsomkostningerne stiger, hvilket det er redegjort for tidligere. Dels måtte DDL betale en dyr leasingaftale ud, dels blev flytningen til HH dyrere end ventet.

Lønomsomkostningerne følger nogenlunde budget og fremskrivning og indtægter på værdipapirer afviger positivt med 83% mere end ventet. Alt i alt ser det ud til, at det budgetterede underskud for 2025 mindskes betragteligt.

Anne mindede om, at bestyrelsen gerne vil se et regnskab for DDL's aktiviteter 'renset' for internationale indsatser og Ordbog over dansk tegnsprog. Claus fortalte, at det ville blive udfærdiget ifm. årsregnskabet, da de tre områder hænger meget tæt sammen. Fx betaler Ordbogen en del af både husleje, forsikring og DDL's administration. Derfor skal der laves 3 differentierede 'regnskaber' for at vise hovedbestyrelsen hvordan internationale indsatser og ordbogen påvirker DDL's driftsøkonomi. Men både Claus og Lisa Vogel er på opgaven ifm. første kvartals arbejde med årsregnskab.

Anne påpegede, at det er vanskeligt for bestyrelsen at udføre et tilstrækkeligt tilsyn med økonomien hen over året og eventuelt gribe ind i tide, hvis det bliver nødvendigt, når man ikke kan se, hvordan underskud hhv. overskud fordeler sig på hhv. ODT og INTA.

Budget og regnskab år-til-dato blev taget til efterretning.

Lørdag 13. december kl. 10:00

Blok 2: Drøftelser

8. Opfølgning på ekstraordinært HB-møde den 27. oktober 2025

Lukket punkt.

9. Hovedbestyrelsens årlige selvevaluering

Lukket punkt.

10. Status og matrixer over DDL's arbejdsprogram 2024-2028

Der blev udtrykt tilfredshed med de udsendte matrixer og spurgt, om de kunne deles med HB, så man løbende kunne følge arbejdet, når der skete noget nyt. AV forklarede, at det kunne vi ikke pga. begrænsningerne i SharePoint, men at ideen er, at vi vil udsende dem en gang om året som status på arbejdsprogrammet.

Herefter blev de enkelte matrixer gennemgået, og det afstedkom enkelte drøftelser af arbejdet.

Omkring **tolkeområdet** forklarede AV, at vi går ind og påvirker, når vi kan, men at der var en grænse for, hvor mange resurser vi skulle bruge på et område, hvis der ingenting skete. Nogle HB-medlemmer mente, at der fortsat var problemer på tolkeområdet – især på sundhedsområdet, og at DDL fortsat skulle have fokus på det.

I forbindelse med gennemgang af matrix om **tolkeuddannelsen**, fortalte DGZ at hun på uddannelsesudvalgets sidste møde, havde foreslået at KP kontaktede Døvblinde Danmark og DDL i forbindelse med en forestående kampagne for at tiltrække flere tolkestuderende til uddannelsen. Der var opbakning fra den øvrige HB til, at DDL kunne bistå med den opgave.

HB havde også en drøftelse af **Beredskab**, herunder om hvad DDL's rolle skulle være. ORC fortalte, at alle kommuner har udfordringer med at leve op til deres ansvar om at sikre døve i krise og katastrofesituationer. Derfor var det vigtigt, at DDL udarbejdede materiale til kommunerne med instrukser til, hvad der skulle gøres. AV fortalte i den forbindelse, at DDL havde søgt midler til et beredskabsprojekt.

GS fortalte, at Døves Kirke også talte om beredskab, og at de ville kontakte DDL om at samarbejde (det har de gjort). I den forbindelse blev det drøftet, om DDL kunne gå ind i et lokalt samarbejde med Døves Kirke og 1866. Hertil mente HB, at DDL's primære fokus var at arbejde for døve i hele landet, men at man godt kan tage en indledende drøftelse og inspirere hinanden.

AV fortalte desuden, at man fra DH's side kunne ønske, at der blev udarbejdet en bekendtgørelse, der pålægger kommunerne konkrete foranstaltninger i forbindelse med sikring af mennesker med handicap i krisesituationer. Og det er Social- og Boligministeriet, der bør have ansvar for det.

Vedr. **tegnsprogsområdet**, sagde AV, at hun mente vi skulle arbejde for, at vi i Danmark fik en tegnsprogskommission, som man har haft i Norge, der kunne forestå en offentlig udredning af tegnsprog. Flere andre af de nordiske lande (f.eks. Finland og Island) havde haft processer med udredninger vedr. døves forhold med henblik på undskyldning og erstatning for, at døves interesser ikke var blevet varetaget godt nok eller ligefrem misrøgtet.

JBN spurgte om **ordbog over dansk tegnsprog** skulle fortsætte på DDL i de næste tre år. AV svarede, at der var store omkostninger forbundet med at flytte ordbogen igen. Der var ikke det rette faglige miljø på DDL, men det var tvivlsomt, om det kunne betale sig at flytte den, hvis der kun var bevilling til en treårig periode. I sin tid havde Kulturministeriet modsat sig, at ordbogen skulle placeres i Afdeling for dansk tegnsprog, fordi der ikke var givet en permanent bevilling. HB var enige om, at såfremt der opnås en varig bevilling til finansiering af ordbogen, vil vi genoptage arbejdet for at få den flyttet til Afdeling for dansk tegnsprog.

Slutteligt blev der givet udtryk for, at DDL havde udført et flot stykke arbejde, og at der var nået meget i forhold til arbejdsprogrammet, som var meget komprimeret.

Blok 3: Beslutninger

11. Godkendelse af ny medlemsforening under DDL

Efter en kort drøftelse, besluttede HB at den nyoprettede forældreforening 'Hånd om sproget' blev godkendt til optagelse som medlemsforening under DDL.

12. Årshjul 2026

Det blev besluttet at der i 2026 skal være følgende faglige indspark på HB-møderne:

1. møde: Kommunikationsstrategi og DDL's profil.
2. møde: Hvad sker med tegnsprog og døve - hvor er vi på vej hen?
3. møde: AI og sprogteknologi.
4. møde: Kultur.

Desuden besluttede man, at næste års HB-møder fortsat skulle være todages møder fra fredag kl. 15:00 – 18: 00 med efterfølgende middag og lørdag kl. 10:00 – 15:00.

Følgende datoer for HB-møder i 2026 blev vedtaget:

- 27. – 28. marts
- 19. - 20. juni
- 28. – 29. august
- 11. – 12. december

13. DDL's Ældrevejledning og Vågetjeneste

HB havde en længere drøftelse af ældrevejledning og vågetjenesten og kom frem til den konklusion, at vi – på baggrund af nedskæringerne på sekretariatet – ikke længere kan varetage disse funktioner. Vi må derfor forsøge at overdrage dem til andre. Med hensyn til vågetjenesten besluttede man at forsøge at få døvemenighederne vest for Storebælt til at overtage opgaven. DDL vil gå i dialog med Døveprovsten og døvemenighederne i Vestdanmark.

Ældrevejledningen har gennem en længere periode haft et faldende antal brugere. Efter en kort drøftelse enedes man om, at DDL tager

en drøftelse med CFD med henblik på at forsøge at sikre, at de fremtidige ældrevejlederopgaver vest for Storebælt videreføres. I stedet skal DDL fremover i højere grad arrangere aktiviteter som dem, der blev arrangeret i projektet Lev Godt. Det vil en større gruppe ældre få glæde af.

HB drøftede muligheden for at DDL kunne fortsætte med bisidderfunktionen på mere frivillig basis (som også havde været en del af ældrevejlederens opgaver). AV mente, at man godt kunne forsøge det i projektform. Det krævede dog, at vi kunne skaffe finansiering.

14. DDL's Hovedbestyrelses Forretningsorden

HB havde en kortere drøftelse af, om forretningsordenen er helt tidssvarende, og om der derfor kunne være behov for enkelte justeringer. På grund af tidsnød blev det besluttet at fortsætte drøftelsen på næste HB-møde.

15. Næste møde i 2026

Der var ingen emner til punktet

16. Eventuelt

Det var ingen emner til punktet.

17. Videohilsen

Det blev besluttet, at SD og DGZ laver videohilsen fra HB.

Afrunding

AV takkede alle for et godt møde og for det gode samarbejde i 2025.

----- 0 -----

23/12 2025

Anne Vikkelsø, landsforperson

Claus Staunstrup Nilsson, direktør